

***SJR* HÄGERSTEN**

POPULÄRHISTORIK SJ RESEBYRÅ HÄGERSTEN

Öppnad som SJRs 40e enhet i Sverige. Delade lokaler med Posten t.o.m. september 1974.

<u>Adress</u>	<u>Datum (fetstil anger exakt datum)</u>
Sparbanksvägen 29	1955-03-14 öppnad
Sparbanksvägen 22	1974-09 ny adress (kan vara okt)
	1987-12 nedlagd (sist funna annons 1987-12-07)
Resebyråchefer	1955 Nils-Erik "Putte" Edenbert
	1956 - 1957 ?
	1958 Elis Jonsson
	1959 - 1962 Evert Magander
	1963 - 1964 ?
	1965 - 1969 Sigvard Blom
	1969 - 1982 Arne Sundin
	1983 ?
	1984 Lillemor Zander
	1985 - 1986 Arne Lundgren
	1986 - 1987 Gösta Segefalk

EN MEDARBETARE MINNS

1973-1978

SJ Resebyrå i Postens kontor vid Hägerstensåsen, en förort söder om Stockholm. Posten? Ja, det fanns ett litet utrymme vid disken och ett pyttelitet rum med tre skrivbord; Bosse Franzén var affärsresesäljare, Lasse Andersson var biljettör och Arne "Sudden" Sundin resebyråchef. Birgitta Gadde-Karlsson och jag sålde privatresor och hade varsin plats bredvid postkassörskorna.

Lyckan var total när vi fick veta att färgaffären tvärs över gatan var till salu och SJ godkände att vi fick överta butiken. En disk med plats för två personer, en soffa för väntande kunder (jo, det kunde faktiskt vara kö ibland), ett rum för biljettör och affärsresesäljare, ett pentry där vi kunde laga mat (lunchrestaurangerna duggade inte speciellt tätt där uppe på åsen) och ett lagerrum. Resebyråchefen "Sudden" fick en glasbur mitt i lokalen, allmänt kallad "skrubben".

Vi hade nu plats att nyanställa, Anki kom från Delicato (bakverk) och fick direkt sätta sig vid disken och sälja privatresor (utbildningar fick man gå på senare). Våra två största konton var LM Ericsson i Tyresö och Nitro Nobel i Aspudden. Många resor till konstiga ställen i världen och speciellt till Saudiarabien där de båda hade egna "camper". Lennart Bylock, VD på Nitro Nobel, fick oftast sina flygbiljetter till Saudiarabien personligt levererade (det tog bara 5 min med bussen till deras huvudkontor). Vid leverans fick man alltid höra talas om den senaste resan och många otroliga historier om alla saudiska kungar och prinsar.

Flygresebyrån nere vid Telefonplan var för fina att betjäna privatresor så alla "utlänningar" på LM Ericsson hänvisades till oss, t.ex. när det var dags för deras årliga hemresa. Det blev många gissningar vad de ville; samtalen kunde började med: "Ja, kottak. No jak untrar; harr ni nokra pillika pilletter?"

Vi sålde charterresor med Atlasresor, "Fritte", Star Tour m fl. Vi hade en pärm vid soffhörnan där vi satte in alla restplatser som kom en gång i veckan från charterarrangören. Sen kunde man slå sig ned i lugn och ro och bestämma vart man ville åka för en billig peng. En dag kom två damer fram till disken och undrade var "Ospeg" låg någonstans, då var det svårt att hålla sig för skratt.

En resa jag minns var damen som efter en massa frågor om allt möjligt (varje fråga renderade ett samtal till "Fritte" via den svarta bakelittelefonen) till slut ställde den sista frågan: "Får man yoghurt till frukost? JA!! svarade jag och hon sa; "Då tar jag resan" ...

Vi sålde också alla möjliga privatresor, t.ex. bussen som gick "Blå Vägen" där jag nog bredde på lite (jag visste egentligen ingenting om denna bussresa) och tydligen "lovat" att det kunde hända pittoreska saker, t.ex. att några får kunde åka med bussen ibland (vad fick jag det ifrån??) – men vi fick en reklamation för tyvärr steg inga får på bussen.

Jag minns också att jag sålde en 16-dagars resa till Rio med Globetrotter till en nybliven medelålders änka (jag tyckte kanske att hon behövde ha lite roligt och se mer av världen än bara Mallorca) men - hon kom hem efter bara några dagar (hade köpt en enkel reguljärbiljett hem) och undrade om hon kunde få tillbaka enkelrumstillägget (!). Säljaren på Globetrotter höll på att sätta i halsen när jag ringde och avbokade.

Flygresorna bokades till en början per telefon till alla olika flygbolag. Man hade en inrikes tidtabell (CTF), en utrikes jättebok (ABC) och den amerikanska tidtabellen (OAG). Där fick man slå upp tider mellan A och B, sen skrev man ned på beställningssedeln vart och när kunden ville resa och därefter ringde man upp flygbolaget. Ibland var just den flighten fullbokad som man ville ha och man fick ringa upp kunden och erbjuda ett alternativ. I valet och kvalet mellan flighten innan eller efter så valde man lika många gånger fel. Så det blev ofta ytterligare ett samtal till flygbolaget. Därefter skulle bokningen biljetteras. Man använde sig av APT'n, en mileagebok där alla världens beräkningsvarianter fanns mellan A och B och C osv. och överskred man mileage kunde man använda sig av en tabell upp till 25% extra (M25).

Biljetterna skrevs för hand; det fanns "tvåor" (en eller två sträckor), "treor" (tre sträckor) och "fyror" (fyra sträckor). Det fanns även "långa fyror", dessa hade ett extra stort utrymme för Fare Construction och man kunde koppla ihop flera stycken. Blev det sträckor över skrev man bara "VOID" som destination. En gång ringde en kund tillbaka och sa att "jag ska inte resa till VOID" ... Rekordet på antal sammankopplade tror jag mig minnas var 11 långa fyror, sen räckte inte utrymmet till mer. Det knepiga var att skriva exakt samma priskonstruktion på alla biljetterna och skrev man fel på den sista var det bara att börja om med nya biljetter för alla skulle kopplas ihop. Så man började oftast med priskonstruktionerna, sen kunde man fortsätta med namn, sträckor, flighter mm.

Vår biljettör Lasse kunde texta mycket snyggt om han bara ville så olika kunder fick olika typer av biljetter; helt beroende på humör och kund. En vanlig biljett skrevs med "vardagsstil", en viktig kund fick ofta "söndagsbiljett" och VIP fick "helgdagsbiljett". Fru Aurlin på LM Ericsson fick en "helgdagsbiljett" när hon skulle resa privat med Svenska Lloyd till England och hon berättade sen att alla i biljettkassan beundrade den handskrivna biljetten (Har ni nån sorts dator?) och hon kände sig så stolt över "sin" resebyrå.

Alla SJ-biljetter skrevs till en början också för hand och man fick lusläsa SJM för att få med alla via-sträckor korrekt. Sen fick vi "Snappen", SJ's nya biljettautomat! Man kunde slå in "från", "till", "via", "enkel", "t/r", "1" eller "2" klass och vips så kom det ut en biljett ur apparaten! Att få en biljett från 001 (Stockholm) till 002 (Göteborg) via 077 (Hallsberg) var inte så svårt, värre var det till lite mer udda destinationer, då man fick använda SJM-taxan (fast ingen begrep egentligen vad där stod).

Minns en stor kund skulle åka med ca 50 återförsäljare, inkl. medföljande, av motorer till USA i två veckor; New York, Miami och Minneapolis. Valet blev Pan Am och jag hade daglig kontakt med Dag Willén. När avresan började närma sig frågade kunden om jag kunde följa med för att så säga; vara "behjälplig" färdledare. Utrustad med papper, penna och "förstämplade" extra flygbiljetter mm bar det av. Att vara "behjälplig" färdledare betydde i praktiken att hälsa alla välkomna i loungen på

Kastrup (servera drinkar & snacks och komma underfund med att över hälften inte ens talade engelska (!)), att ta hand om och se till att alla mådde bra under flygresan, sitta på en polisstation i New York och hjälpa tre icke-engelskspråkiga berusade deltagare att förklara hur de blivit rånade på stan - inkl. sina flygbiljetter. Sen det blev brådis att skriva nya biljetter, vilka som tur var redan var förstämplade och ut med gruppen till flygplatsen för vidare transport till Miami. Indemnity Form fick man ta sen när man kom hem.

Var tredje vecka jobbade vi lördagar mellan 10-15 och eftersom resebyrån på Hägerstensåsen inte hade lördagsöppet fick vi åka till Farsta och Skärholmen för tjänstgöring. Farsta vill jag minnas var trevligt, men Skärholmen ... nej tack!

SJ Resebyråkurs var en utbildning som var branschens bästa (enda?) och varade i 2 år varvat utbildning/kurser och praktiskt arbete på resebyrå. Kursens innehåll var Företagskännedom, Tidtabeller/taxor (Järnvägstrafik, Flygtrafik, Båttrafik, Busstrafik), Bokföring, Tull/valuta, Pass/visum/reseförsäkring, Hotell, Sällskapsresor/arrangemang, Bilturism och Säljteknik. Examen var att "fastställa att teoretiska och praktiska utbildningsavsnitt (inkl. tillhörande självstudier), skriftliga kunskapskontroller på dessa samt sammanfattande skriftlig kunskapskontroll på hela kursen har fullgjorts".

För att förkovra gick man också olika SAS-kurser; Tariffkurs, Tariff- & Ticketing m.fl.

Oj, vad många resor man gjorde på den tiden! Till olika huvudstäder i Europa, till Asien, USA och Kanada var bara några; flygbolag och hotell köade för att erbjuda studieresor.

Första resan var dock med "Till Fjälls Härjedalen" (ingen annan på resebyrån ville åka) med en hel vecka i svenska "alperna", ut och in på alla anläggningar, fantastisk mat, trevligt bemötande och så få åka i alla skidbackarna. Detta var i försäsong och flera anläggningar var öppna bara för oss. När jag kom hem tänkte jag "om det här var en "skitresa" vågar jag inte ens tänka på vilka andra resor det finns"!

Förutom en del kortare resor till Europas huvudstäder minns jag speciellt en resa med Pan Am till New York där hemresan skedde med deras Jumbo 747 i Första Klass (på den tiden fanns bara Första Klass och ekonomiklass) och middagen serverades "upstairs" i bubblan. Man satt i bås om fyra, en steward i kockmössa och förklade kom ut och serverade maten från en vagn. Efter 3-rättersmiddagen kom flygvärdinnan och meddelade att det var uppäddat "downstairs" för att sova en stund ...

En annan studieresa med var med Globetrotter till Thailand; 16 dagar (!?) med en hel vecka i Bangkok och en vecka i Pattaya! Vi skulle uppleva allt tyckte Globetrotter och dagarna fylldes av utflykter och olika aktiviteter och på kvällarna var vi utbudna på hotell & restauranger med underhållning.

Ja, detta är några minnen från min allra första tid i resebyråvärlden. 1978 var det dags att ta språnget från förorten till city och prova på privata resebyråer i stället för statens ... (Gun Holmström (Hedberg))

Tack till Lena Fasting, Rolf Johansson och Tibbe Vegsö för faktakomplettering.

Vill även du dela med dig av minnen, göra tillägg, påpeka fel – kontakta jimmy.bergman@sjrk.se

Senast uppdaterad 2020-06-27 cc